

E l ő t e r j e s z t é s

a Képviselő-testület 2008. november 20-i ülésére

Tárgy: Javaslát a síremlékek helyi védelméről szóló önkormányzati rendelet megalkotására

Előterjesztő: Dr. Gémesi György polgármester

Tisztelt Képviselő-testület!

A kulturális örökség védelme számos területre kiterjedhet – a településszerkezet, a településkép, illetve egyes épületek, épületrészek, szobrok, emlékművek, kutak, útmenti keresztek, stb. védelme mellett síremlékek védelmére is. Utóbbi fontossága akkor vált nyilvánvalóvá városunkban, amikor néhány, Gödöllő helytörténete szempontjából jelentős személy síremlékén megjelent a sírhely bérleti díjának lejártát jelző cédula. 2005 áprilisában a Képviselő-testület az épített értékek helyi védelméről szóló 31/2003. (XII. 15.) sz. önkormányzati rendelet oltalma alá helyezett 7 síremléket, amellyel megszüntetésüket kívánta megelőzni. A síremlékek helyi védelmének jellege azonban merőben különbözik az épített értékekétől, így speciális szabályozást igényel.

A Képviselő-testület által 2005. júniusában létrehozott Temető ad-hoc Bizottság feladata volt, hogy a síremlékek helyi védelmére vonatkozó jogszabály előkészítéséről gondoskodjon. Alapos kutatómunka előzte meg a jogszabálytervezet elkészültét, amely révén a védendő síremlékek az épített értékek helyi védelméről szóló rendeletből kiemelve jogi szempontból végre a helyükre kerülhetnek, további síremlékekkel együtt, amelyek olyan országosan is ismert és elismert személyek sírjait jelölik, mint például Körösfői Kriesch Aladár, Nagy Sándor, Kampis Antal, vagy a Gödöllőn eltemetett díszpolgáraink hamvait őrzik.

A rendelettervezet szerint védetté nyilvánítható azon Gödöllőn eltemetett személy síremléke, kinek munkásságát értéként tartja számon a nemzet illetve a város, mert életében a haza, a város fejlődése, hírnevének öregbítése érdekében kiemelkedően eredményes – a jelen és a jövő nemzedékei számára követendő például szolgáló – tevékenységet végzett, illetve maradandó alkotásokat hozott létre az utókor számára, és országosan ismert és elismert személy; illetve Gödöllő Város Díszpolgára. A védetté nyilvánítást bármely természetes vagy jogi személy kezdeményezheti, amennyiben a sírban nyugvó személyre ezen kritériumok teljesülnek. A kérelmeket a Temető Bizottság bírálja el, majd a védelemre érdemes sírokat a Temető Bizottság elnöke előterjeszti a Képviselő-testületnek, amely dönt a védetté nyilvánításról.

A helyi védettség a síremlékek esetében elsősorban eszmei elismerést jelent. A cél az volt, hogy városunk nagyjainak emlékét ilyen formában is őrizzük. A védett síremléket megszüntetni nem lehet. A sír megváltásáról, valamint rendszeres, méltó gondozásáról elsősorban a sírhely felett rendelkezésre jogosult személynek kell gondoskodnia, vagy ha már nincsenek élő hozzátartozók, a rendelet mellékletében rögzítve más magánszemély vagy civil szervezet is vállalhatja a gondozással járó feladatokat. A cél az, hogy a síremlék fennmaradása és általa az ott nyugvó személy ismertségének megőrzése – akár egy ilyen „örökbefogadó” személy által, de – biztosítva legyen.

A Temető Bizottság gondoskodik a védett síremlékek méltó gondozásának rendszeres ellenőrzéséről. A védett síremlékek körét és a velük kapcsolatos

kötelezettségek viselőit évente egyszer, szeptemberi ülésén vizsgálja felül. Nem megfelelő gondozás esetén új gondozóra tesz javaslatot a Képviselő-testületnek.

Városunk elhunyt nagyjai sírjainak helyét a temető bejáratánál elhelyezett tájékoztató táblán feltüntetve, felhívhatjuk a figyelmet a védettségükre. Így a temetőben tett látogatások alkalmával bárki elzarándokolhat ezekhez a sírokhoz, és leróhatja kegyeletét azok előtt, akik munkásságuk révén egykor oly sokat tettek Gödöllőért.

Az 1. sz. mellékletben foglalt lista tartalmazza a védelemre javasolt síremlékek sorát. A névsor korántsem teljes, ennél jóval több jeles személyiség nyugszik a gödöllői temetőkben. Egyelőre a legjelentősebb gödöllőiek sírjaira teszünk javaslatot, s a jövőben lehetőség lesz arra, hogy ez a kör bővüljön. A 2. sz. mellékletben a Nemzeti Kegyeleti Bizottság határozata alapján nemzeti sírhelyé nyilvánított sírok szerepelnek. A nemzeti sírkert egy virtuális temető, melybe az ország több pontján nyugvó hírességek sírhelyeit gyűjtötték össze. Ezeket a sírhelyeket megszüntetni nem lehet, gondozásukról azonban nem rendelkezik a védetté nyilvánító kormányrendelet. A máriabesnyői temetőben Gróf Teleki Pál földrajztudós, miniszterelnök és Hegedűs Gyula színész síremlékeit nyilvánították nemzeti sírhelyé. Mellékletként tehát azért emeljük be őket a síremlékek helyi védelméről szóló önkormányzati rendeletbe, hogy ezzel ezeknek a gondozását is biztosítsuk.

A síremlékek helyi védelméről szóló rendelet megalkotásával összefüggésben az épített értékek helyi védelméről szóló rendelet módosítása is szükséges: az eddig ott védelmet kapott síremlékeket előbb ki kell vonni a hatálya alól, hogy átkerülhessenek a síremlékek helyi védelméről szóló új rendeletbe, a védettségre javasolt további síremlékekkel együtt. Az épített értékek helyi védelméről szóló rendelet módosítására tett javaslatunkat külön előterjesztésben terjesztjük Önök elé.

Tisztelt Képviselő-testület!

Kérem a mellékelt rendelettervezetet a fentiek figyelembe vételével vitassák meg és fogadják el.

Mellékletek:

- fotódokumentáció a védelemre javasolt síremlékekről
-/2008. (.....) számú önkormányzati rendelet tervezete a síremlékek helyi védelméről

Gödöllő, 2008. november " 12 ."

Dr. Gémesi György

Az előterjesztés szövege hiteles: Lukács Adrienn
Szervezési vezető tanácsos

Helyi védelemre javasolt síremlékek

Dózsa György úti temető



Bor Ambrus (1921-1995)



Kampis Antal (1903-1982)



Körösfői Kriesch Aladár (1863-1920)



Dr. Lumniczter Sándor (1896-1958)



Dr. Márki Sándor (1853-1925)



Nagy Sándor (1869-1950)
és Kriesch Laura (1879-1966)



Ottó Ferenc (1904-1976)



Remsey Jenő (1885-1980)



Dr. Teghze Lajos (1852-1932)

Máriabesnyői temető

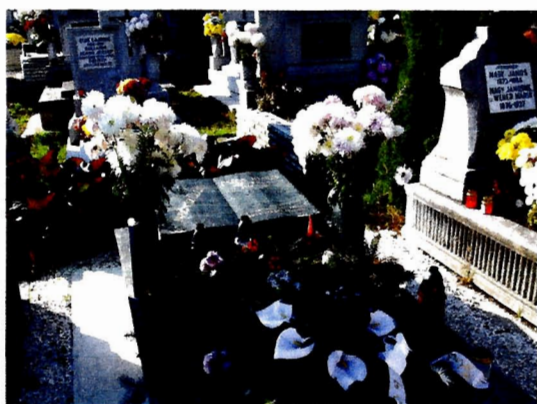


Ivánka Imre (1818-1896)



P. Kollár Péter (1794-1856)

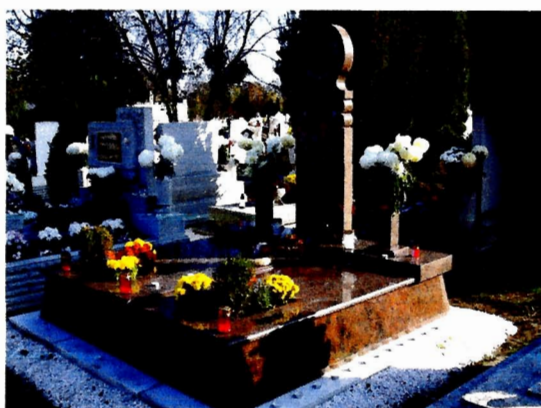
Gödöllön eltemetett díszpolgáraink



Csiba József (1920-2003)



Dr. Fényi Ottó József (1917-2002)



Dr. Mészáros István (1910-2006)



Winkler Nándor (1917-2005)

Nemzeti sírhelyek



Hegedüs Gyula (1870-1931)



Gróf Teleki Pál (1879-1941)

**Gödöllő Város Önkormányzatának
/2008. (. .) számú önkormányzati rendelete**

a síremlékek helyi védelméről

Gödöllő Város Önkormányzat Képviselő-testülete a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 8. § (4) és a 16. § (1) bekezdése, a temetőkről és a temetkezési tevékenységről szóló 1999. évi XLIII. tv. 41. § (3) bekezdésben kapott felhatalmazás alapján az alábbi rendeletet alkotja.

Preambulum

Gödöllő Város Képviselő-testülete fontosnak tartja, hogy azon Gödöllőn eltemetett személyek síremlékei védelemben részesüljenek, akik munkásságuk révén hozzájárultak a nemzet, a város fejlődéséhez, és példaként állhatnak a következő generációk előtt. Célja, hogy ezen személyek emlékét ezáltal is ápolja, és biztosítsa síremlékeik fennmaradását, méltó gondozását.

1. §

- (1) Gödöllő Város Képviselő-testülete védetté nyilvánítja a rendelet 1. számú mellékletében felsorolt személyek síremlékeit.
- (2) Gödöllő Város Képviselő-testülete védetté nyilváníthatja azon Gödöllőn eltemetett személy síremlékét, kinek munkásságát értéként tartja számon a nemzet illetve a város, mert életében a haza, a város fejlődése, hírnevének öregbítése érdekében kiemelkedően eredményes – a jelen és a jövő nemzedékei számára követendő például szolgáló – tevékenységet végzett, illetve maradandó alkotásokat hozott létre az utókor számára, és
 - a) országosan ismert és elismert személy; illetve
 - b) Gödöllő Város Díszpolgára.

2. §

- (1) A védetté nyilvánítást bármely természetes vagy jogi személy kezdeményezheti. A védetté nyilvánítás iránti kérelemnek tartalmaznia kell:
 - a védendő síremlék pontos helyét (a temető, parcella, sírhely megjelölésével) valamint fotódokumentációját;
 - az elhunyt személy és munkássága rövid bemutatását, a jelen rendelet 1. § (2) bekezdésében meghatározott kritériumok teljesülésének hitelt érdemlő alátámasztásával;
 - amennyiben nem azonos a kérelmezővel, a sírhely felett rendelkezni jogosult személy írásbeli hozzájárulását a védelemhez;
 - nyilatkozatot a sírhely megváltásával valamint gondozásával kapcsolatos feladatok vállalásáról, a feladatok elvégzését vállaló személy vagy jogi személy képviselőjének aláírásával.
- (2) A védetté nyilvánítás iránti kérelmet Gödöllő Város Polgármesteri Hivatalának Főépítész Irodáján kell benyújtani. A védett sírokkal kapcsolatos döntéshozatalról és

nyilvántartás vezetéséről a főépítész gondoskodik. A kérelmeket a Temető Bizottság bírálja el, majd szakmai javaslataival alátámasztva a védelemre érdemes sírokat a Temető Bizottság elnöke előterjeszti a Képviselő-testületnek, amely dönt a védetté nyilvánításról.

- (3) A védetté nyilvánítás tényéről értesíteni kell a védetté nyilvánítás kezdeményezőjét, a temetési hely felett rendelkezni jogosultat, a síremlék gondozóját, a temető tulajdonosát és üzemeltetőjét.
- (4) A temető üzemeltetője a nyilvántartó könyvben köteles feltüntetni az adott síremlék védettségének tényét továbbá a megváltásáért és a gondozásáért felelős személy vagy szervezet megnevezését. A temető üzemeltetője gondoskodik róla, hogy a védetté nyilvánított síremlékek a temető bejáratánál található tájékoztató táblán feltüntetésre kerüljenek.
- (5) A Temető Bizottság feladata a védett síremlékek méltó gondozásának rendszeres ellenőrzése.
- (6) A védett síremlékek köre és a velük kapcsolatos kötelezettségek, javaslatok tárgyában évente egyszer, szeptemberi ülésén dönt a Temető Bizottság. Nem megfelelő gondozás esetén felülbírálja a gondozó személyét, és új gondozóra tesz javaslatot a Képviselő-testületnek, amely a Temető Bizottság szakmai javaslata alapján dönt.

3. §

A védett síremlék megszüntetése, eltávolítása tilos. A védetté nyilvánított síremlék sírjelét érintő bármely változtatás a Temető Bizottsághoz benyújtott kérelem elbírálása után, a Temető Bizottság jóváhagyásával lehetséges.

4. §

- (1) A védett síremlék gondozása és helyének megváltása a temetési hely felett rendelkezésre jogosult feladata. A sír gondozását, helyének megváltását az 1. sz. illetve a 2. sz. mellékletben szereplő síremlékek tekintetében bárki átvállalhatja, ha:
 - a) a temetési hely felett rendelkezésre jogosult személy elhunyt vagy felkutatása nem vezet eredményre; vagy
 - b) a temetési hely felett rendelkezésre jogosult e kötelezettségeiről írásos nyilatkozat formájában lemond.

5. §

A védett sírba a rendeletben a sírnyitásra és rátemetésre vonatkozó szabályok megtartása, költségeinek viselése továbbá a rátemetés előtti állapot helyreállítása mellett az elhalt özvegye, valamint az elhalt közvetlen felmenő és lemenő hozzátartozói (szülei, gyermekei) is eltemethetők.

6. §
Záró rendelkezések

Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Dr. Gémesi György sk.
polgármester

Dr. Nánási Éva sk.
jegyző

1. sz. melléklet

Ssz.	Név	Foglalkozás	Sír helye	Sírhely száma	Gondozó
Dózsa György úti temető					
HVS-01/2008.	Bor Ambrus (1921-1995)	Író, műfordító	E parcella	3923	Tarján Tamás
HVS-02/2008.	Kampis Antal (1903-1982)	művészettörténész	A parcella	378	Kampis Antalné
HVS-03/2008.	Körösfői Kriesch Aladár (1863-1920)	festőművész, a Gödöllői Művésztelep alapítója	Bal III. parcella	7031	Körösfői Család
HVS-04/2008.	Dr. Lumniczer Sándor (1896-1958)	Sebész főorvos, többszörös agyaggalamb-lövő világbajnok	Bal III/A. parcella	8131	Lumniczer Alapítvány
HVS-05/2008.	Dr. Márki Sándor (1853-1925)	Történész, egyetemi tanár	C parcella	3516	Kiss Éva
HVS-06/2008.	Nagy Sándor (1869-1950) és Kriesch Laura (1879-1966)	Festő, iparművész	Bal II. parcella	6986	Gödöllői Városi Múzeum
HVS-07/2008.	Ottó Ferenc (1904-1976)	zeneszerző	Jobb II. parcella	4993	Petényi Jánosné
HVS-08/2008.	Remsey Jenő (1885-1980)	Festő, iparművész	Jobb III. parcella	5523	Remsey Család
HVS-09/2008.	Dr. Teghze Lajos (1852-1932)	Királyi palota- és koronauradalmi orvos	Y parcella	8482	Városvédő Egyesület
Máriabesnyői temető					
HVS-10/2008.	Ivánka Imre (1818-1896)	48-as honvéd alezredes, Pest megyei főjegyző, országgyűlési képviselő	6. és 12. parcella fölött, a temetőárkon túl az erdőben	-	Damjanich János Általános Iskola
HVS-11/2008.	P. Kollár Péter (1794-1856)	Kapucinus rendfőnök (gvárdián)	12. parcella, 2. sor	1	Kapucinus Rendtartomány
Gödöllön eltemetett díszpolgáraink					
HVS-12/2008.	Csiba József (1920-2003)	Tanácsstag, újságíró	Dózsa György úti temető, Jobb I. parcella	4679	Csiba Család
HVS-13/2008.	Dr. Fényi Ottó József (1917-2002)	Premontrei perjel	Premontrei temető	-	Premontrei Szent Norbert Gimnázium
HVS-14/2008.	Dr. Mészáros István (1910-2006)	Professzor, állatorvos	Dózsa György úti temető, O parcella	2448	Mészáros Család
HVS-15/2008.	Winkler Nándor (1917-2005)	Tanár, igazgatóhelyettes	Dózsa György úti temető, B parcella	3174	Winkler Család

2. sz. melléklet

A Nemzeti Kegyeleti Bizottság határozata alapján nemzeti sírhellyé nyilvánított sírhelyek

Ssz.	Név	Foglalkozás	Sír helye	Sírhely száma	Gondozó
<i>Máriabesnyői temető</i>					
NS-01/2003.	Hegedüs Gyula (1870-1931)	Színész	2. parcella, 7. sor	3	Garabonciás Színitársulat
NS-02/2003.	Gr. Teleki Pál (1879-1941)	Politikus, miniszterelnök, földrajztudós	12. parcella, 1. sor	1	Teleki Pál Egyesület